

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och
associationsrätt

ju.remissvar@regeringskansliet.se
Cc: Ju/L1@regeringskansliet.se

Stockholm 10 oktober 2023

Remiss: Nya regler om hållbarhetsredovisning (SOU 2023:35) (Ju 2023/01485)

FAR har erbjudits tillfälle att lämna synpunkter över Justitiedepartementet remiss *Nya regler om hållbarhetsredovisning (SOU 2023:35) (Ju 2023/01485)*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

Bakgrund

Utredningens uppdrag har bestått av tre olika delar. Det första uppdraget har varit att bedöma vilka författningsändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till det nya EU-direktivet om hållbarhetsrapportering. Direktivet syftar till att styra kapital mot hållbara investeringar genom att ge finansmarknaderna tillgång till hållbarhetsinformation som är tillförlitlig, relevant och jämförbar. Det nya direktivet innebär avsevärt större krav på den obligatoriska hållbarhetsrapporteringen för vissa stora företag och utökar rapporteringsplikten till att även omfatta små och medelstora noterade företag. Den rapporterade hållbarhetsinformationen ska dessutom vara föremål för granskning av en oberoende tredje part.

Det andra uppdraget är att föreslå hur en årsredovisning ska färdigställas och om det bör införas ett krav på att företagets behöriga företrädare ska fatta ett beslut om att färdigställa årsredovisningen. Utredningen föreslår att kravet på att en års- eller koncernredovisning ska innehålla uppgift om den dag då den undertecknades tas bort och ersätts med ett krav på att årsredovisningen ska dateras.

Det tredje uppdraget har varit att anpassa svensk rätt till EU-direktivet om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöterna i börsnoterade företag. Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att de börsnoterade företagen omfattas av målsättningen att det underrepresenterade könet senast den 30 juni 2026 ska inneha minst 33 procent av styrelseposterna. Direktivet innehåller också bestämmelser om att företagen årligen ska lämna uppgifter om könsrepresentationen i sina styrelser samt att de företag som inte når upp till målsättningen ska förklara varför de inte gör det och redogöra för vilka åtgärder som vidtas för att nå målet.

Företagens hållbarhetsrapportering (kap. 3)

FAR:s ställningstagande

FAR välkomnar utredningens förslag på hur det nya EU-direktivet om företagens hållbarhetsrapportering bör genomföras i Sverige. FAR tillstyrker förslaget i stort men kommenterar nedan vissa punkter som FAR anser behöver förtydligas.

Vilka företag ska lämna hållbarhetsinformation? (kap. 3.4)

FAR tillstyrker utredningens förslag att enbart aktiebolag samt handelsbolag och kommanditbolag i vilka samtliga direkta eller indirekta delägare är begränsat ansvariga ska vara skyldiga att upprätta hållbarhetsrapport. FAR tillstyrker även förslaget att det inte bör krävas att dotterföretag och filialer till rapporteringsskyldiga företag från tredjeland ska informera om den nettoomsättning som tredjelandsföretagen har genererat i tredjelandet eller i EU. Sverige bör implementera direktivet på miniminivå och därmed inte införa längre gående krav på hållbarhetsrapportering. Mot bakgrund av att de nya rapporteringskraven är omfattande och väntas innebära avsevärda administrativa kostnader skulle ett längre gående tillämpningsområde än i andra medlemsstater innebära ett försämrat konkurrensläge för svenska företag. Lagstiftaren bör genomföra en justering av de angivna gränsvärdena i enlighet med den ändring som föreslås i 2013 års redovisningsdirektiv.

FAR tillstyrker även utredningens förslag att de nya rapporteringskraven omfattar kreditinstitut och försäkringsföretag oavsett deras juridiska form men uppmanar lagstiftaren att tydliggöra vad som gäller för tjänstepensionsföretag. Utredningen föreslår att de nya kraven gäller för sparbanker, ömsesidiga försäkringsföretag samt försäkringsföreningar men nämner inte tjänstepensionsföretag vilka per definition inte är försäkringsföretag. Det är otydligt om utredarens avsikt är att de nya rapporteringskraven endast ska gälla för tjänstepensionsföretag som är aktiebolag.

FAR bedömer att det även behöver klargöras om så kallade investmentföretag omfattas av direktivet. Av utredningen framgår inte om investmentföretag som tillämpar undantaget från att upprätta koncernredovisning enligt IFRS 10 är skyldiga att upprätta en hållbarhetsrapport för koncernen. Det behöver också klargöras hur investmentföretag ska beräkna tröskelvärden för koncernen vilket avgör om, och när, företagen blir rapporteringspliktiga.

Finansiella företag (kap. 3.4.4)

Av utredningen framgår att även andra kreditinstitut och försäkringsföretag än de som är skyldiga att följa 2013 års redovisningsdirektiv kan omfattas av kravet på hållbarhetsrapportering, förutsatt att de uppfyller angivna villkor och oavsett om de i övrigt är ett företag av allmänt intresse eller ej. Däremot framgår att alternativa investeringsfonder och fondföretag undantas från rapporteringskravet. Alternativa investeringsfonder och fondföretag kan också vara aktiebolag. FAR anser därför att det bör förtydligas och framgå av lagens ordalydelse att sådana alternativa investeringsfonder och fondföretag, som uppfyller kraven för att rapportera, ändå ska undantas.

Övriga icke-finansiella företag (kap. 3.4.5)

FAR tillstyrker förslaget att även frivillig hållbarhetsrapportering för koncernen kan medföra

rapporteringsundantag för dess dotterföretag under förutsättning att rapporten uppfyller de krav som enligt lag ställs på en sådan rapport och på granskning av rapporten.

Det dotterföretag som undantas från rapporteringsskyldigheten ska i sin förvaltningsberättelse bland annat ta in webblänkar till moderföretagets förvaltningsberättelse för koncernen. Det framgår av författningss kommentaren till 6 kap. 10 § fjärde stycket årsredovisningslagen att när dotterföretaget avger sin årsredovisning bör en sådan länk inte leda till moderföretagets förvaltningsberättelse om denna offentliggörs först vid ett senare tillfälle. Det bör därför vara tillräckligt att det finns en länk till webbplatsen där innehållet läggs upp senare, detta bör förtydligas och framgå av lagens ordalydelse.

Vilken hållbarhetsinformation bör förvaltningsberättelsen innehålla? (kap. 3.5)

FAR tillstyrker utredningens förslag om att ett rapporteringsskyldigt företag i undantagsfall får avstå från att informera om förestående utveckling eller om frågor som är under förhandling.

FAR anser dock att det är oklart vad som gäller om ett moderbolag frivilligt placerar hållbarhetsrapporten i förvaltningsberättelsen. I detta fall anser FAR att informationen omfattas av revisorns granskning av förvaltningsberättelsen (revision) och inte den översiktliga granskningen som gäller för hållbarhetsrapporten. Dotterbolagets hållbarhetsrapport bör dock omfattas av kraven på en översiktlig granskning, något FAR anser behöver tydliggöras.

Hållbarhetsrapportens placering och offentliggörande (kap 3.6)

FAR tillstyrker förslaget att rapporteringsskyldiga företag ska göra sina förvaltningsberättelser tillgängliga på sina webbplatser kostnadsfritt för allmänheten. Detta tillgodoser intressenters behov av att lätt få tillgång till hållbarhetsinformationen och borde inte innebära någon ökad administrativ kostnad av betydelse för rapporteringsskyldiga företag.

FAR tillstyrker förslaget att bibehålla nuvarande systematik enligt vilken årsredovisningen, inbegripet förvaltningsberättelsen, ska offentliggöras. FAR instämmer i bedömningen att direktivets möjlighet att undanta företag som inte måste upprätta hållbarhetsrapport från skyldigheten att offentliggöra förvaltningsberättelsen inte ska tillämpas.

Språket i hållbarhetsrapporten (kap. 3.6.4)

FAR tillstyrker utredningens förslag att inte kräva översättning av tredjelandsföretags hållbarhetsrapporter för koncernen.

Granskning av hållbarhetsrapporten (kap. 3.10)

FAR tillstyrker utredningens förslag om att hållbarhetsrapporten ska granskas av en auktoriserad revisor. FAR önskar dock framföra följande. Ett delat uppdrag där olika revisorer eller revisionsbyråer granskar de finansiella rapporterna respektive hållbarhetsrapporten finner ingen motsvarighet i nuvarande system för revision. Hållbarhetsrapporten utgör en del av förvaltningsberättelsen och därmed också av årsredovisningen som helhet. I revisionsberättelsen uttrycker bolagets finansiella revisor en slutsats om årsredovisningen som helhet och därtill kommer ett uttalande över förvaltningsberättelsens förenlighet med årsredovisningens övriga delar. Direktivet och de standarder för hållbarhetsrapportering som det

hänvisar till framhärda en tydlig koppling mellan hållbarhetsrapporten och de finansiella rapporterna. FAR instämmer därmed i att de frågeställningar som lyfts fram i utredningen aktualiseras men vill också betona den problematik som kan uppstå kring frågor om ansvarsfördelningen och anser att en liknelse till hur ansvarsfördelningen hanteras vid gemensam revision inte är helt korrekt. Vid gemensam revision är båda revisorerna valda för att utföra revisionen av ett och samma granskningsobjekt enligt ABL:s regler och lämnar en gemensam revisionsberättelse. Detta kommer inte vara fallet när granskningen av hållbarhetsrapporterna läggs på en annan än den revisor som granskar de finansiella rapporterna. Dessutom redovisas i gemensamma revisioner inte någon ansvarsfördelning/ansvarsbegränsning externt utan är en intern fråga.

Utredningen föreslår att frågor som kan uppkomma om tystnadsplikt, upplysningsplikt, skadeståndsansvar och disciplinärt ansvar kan tas om hand inom ramen för det befintliga regelverket. FAR önskar att det förtydligas att i "det befintliga regelverket" innefattas tillämpliga författningar samt standarder och normer för yrkesutövningen.

Särskilt om revisionsutskottets roll (kap. 3.10.6)

FAR tillstyrker förslaget att tillåta att de uppgifter som revisionsutskottet har när det gäller hållbarhetsrapportering och granskningen av hållbarhetsrapporten utförs av styrelsen som helhet eller av ett särskilt organ som inrättats av styrelsen. Förslaget är i linje med hittillsvarande reglering som tillåter att en styrelse med viss redovisningskompetens eller revisionskompetens ersätter revisionsutskottet och fullgör dess uppgifter avseende övervakning av den finansiella rapporteringen.

Revisorsfrågor (kap. 3.12)

FAR tillstyrker förslaget att nyttja direktivets möjlighet att ge revisorer som är auktoriserade före den 1 januari 2026 behörighet att granska hållbarhetsrapporter. FAR tillstyrker också förslaget att nyttja möjligheten att till och med den 31 december 2025 undanta personer som utför kvalitetskontroller som avser granskning av hållbarhetsrapportering från kravet på erfarenhet av hållbarhetsrapportering.

Utredningen föreslår en ny paragraf, 31 b §, i revisorslagen vilken tydliggör hur lagens bestämmelser till trygghet av revisorns opartiskhet och självständighet ska tillämpas i fråga om en revisor som granskar en hållbarhetsrapport. Paragrafen hänvisar bland annat till nuvarande 22 a § i revisorslagen vilken reglerar frågan om undantag från arvodesbegränsningsregeln i artikel 4.2 i EU:s revisorsförordning. Begränsningsregeln gäller i relation till revisionsarvode och är inte relevant för en revisor som granskar en hållbarhetsrapport varför FAR anser att hänvisningen till 22 a § ska strykas.

Utredningen föreslår vidare en ny paragraf, 21 c §, i revisorslagen vilken innehåller bestämmelser om vilka konsulttjänster som en revisor som granskar en hållbarhetsrapport får tillhandahålla företaget. FAR anser att skrivningen, främst i stycke 2, är otydlig och bör förtydligas.

Slutligen anser FAR att det behövs ett klagörande om revisorslagens redan befintliga bestämmelser i 21 b §, enligt vilken "en revisor" under vissa förutsättningar får tillhandahålla värderingstjänster, även är tillämplig för den revisor som genomför granskning av hållbarhetsrapporten.

Övrigt – Definition av omsättning i ett försäkringsföretag

FAR önskar även framföra två oklarheter som finns i utredningens ändringsförslag till lagen om årsredovisning i försäkringsföretag i 6 kap 1 § där omsättning definieras såsom premieinkomst. Dessa oklarheter anges nedan och enligt FAR måste det till ett förtydligande för att hantera dessa två otydligheter.

- Enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2019:23) avseende årsredovisning i försäkringsföretag ska inte premier från investeringsavtal ingå som premieinkomst före avgiven återförsäkring. Detta skiljer sig mot definitionen i direktiv 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag och utgör en stor skillnad för främst fondförsäkringsföretag. Det kan därför krävas en separat beräkning för vad nettoomsättning för dessa typer av bolag är.
- För noterade försäkringsföretag som upprättar koncernredovisning enligt full IFRS innebär nya redovisningskrav (IFRS 17) en helt annorlunda definition av vad premieintäkt är i resultaträkningen jämfört med direktiv 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag. Dessa koncerner kan därmed behöva göra separata beräkningar för vad nettoomsättning är enligt kraven i CSRD jämfört med vad som framgår av årsredovisningen.

Övrigt – hållbarhetsrapportering i ett enhetligt rapporteringsformat

När ett företag avslutar den löpande bokföringen med en årsredovisning ska den undertecknas av den behöriga styrelsen och i förekommande fall den verkställande direktören. Enligt det nya EU-direktivet om hållbarhetsrapportering ska innehållet i en hållbarhetsrapport bli föremål för en oberoende granskning. Revisorn ska göra ett uttalande med begränsad säkerhet vad gäller om hållbarhetsrapporten uppfyller direktivets krav, inbegripet om rapporten överensstämmer med de standarder som kommissionen har antagit, den process som företaget har genomfört för att identifiera rapporterad hållbarhetsinformation och efterlevnaden av kravet på att märka hållbarhetsrapportering i ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat.

Av utredningens förslag framgår inte huruvida det är den elektroniskt märkta årsredovisningen eller den fysiska årsredovisningen som ska undertecknas av styrelsen. Det framgår inte heller vad som ska vara föremål för revisorns granskning, det vill säga om det är den elektroniskt märkta årsredovisningen eller om det är den fysiska årsredovisningen, eller båda. FAR anser att detta bör förtydligas.

Årsredovisningens färdigställande (kap. 4)

FAR:s ställningstagande

FAR tillstyrker förslaget att en års- eller koncernredovisning ska dateras. Vidare anser FAR, i likhet med utredningen och den s.k. Redovisningsutredningen (En översyn av årsredovisningslagarna (SOU 2015:8)), att kravet på att samtliga behöriga företrädare ska underteckna årsredovisningen bör kvarstå.

FAR instämmer med utredningens bedömning om att det vid det datumet när årsredovisningen dateras ska finnas en färdig version av årsredovisningen som därefter inte får ändras. FAR instämmer även i

förslaget att det är styrelseledamöternas ansvar att beakta om det har inträffat väsentliga händelser efter dateringen men före själva underskriften som kan föranleda att en ny årsredovisning behöver upprättas. FAR anser att detta ansvar med fördel kan förtydligas i författningskommentaren för att säkerställa att den samlade lagtexten klargör styrelsens och verkställande direktörens ansvar i denna fråga.

FAR noterar att utredningen på sidan 277 överlämnar till god revisionsred att avgöra vilka revisionsbevis en revisor behöver för att kunna konstatera att årsredovisningen har fått sitt slutliga innehåll. FAR instämmer med utredningens förslag. Om utredningens förslag godtas och årsredovisningen ska dateras, för att därefter undertecknas, är det FAR:s uppfattning att nu gällande praxis för revisorns datering och underskrift kan behöva ses över.

EU-direktivet om en jämnare könsfördelning i börsbolagens styrelser

FAR:s ställningstagande

FAR har ingen erinran mot förslaget.

Särskilt om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser (kap. 6)

När det gäller förslaget till ikraftträdanderegler avseende företagens hållbarhetsrapportering tillstyrker FAR förslaget att aktiebolag, handelsbolag i vilket samtliga direkta eller indirekta delägare är begränsat ansvariga, kreditinstitut eller försäkringsföretag som var skyldigt att upprätta en hållbarhetsrapport före ikraftträdandet av författningsändringarna ska omfattas av de hittillsvarande bestämmelserna i årsredovisningslagarna om hållbarhetsrapport till dess att den nya regleringen ska börja tillämpas. Därtill ska äldre bestämmelser gälla om granskning av hållbarhetsrapport till dess det granskade företaget är skyldigt att upprätta hållbarhetsrapport enligt det nya rapporteringskravet. FAR anser att det bör tydliggöras att rapporteringsplikten upphör i och med räkenskapsår som inleds närmast efter den 1 januari 2024 för de företag som är rapporteringsskyldiga enligt de hittillsvarande bestämmelserna i årsredovisningslagarna om hållbarhetsrapport men inte enligt de nya bestämmelserna.

FAR ser även en otydlighet i övergångsreglerna när det gäller de som hinner bli auktoriserade före den 1 januari 2026 och önskar ett förtydligande om vad auktorisationen innebär för dem.

FAR

Hans Warén
Ordförande FAR

Karin Apelman
Generalsekreterare och vd